

hoogste mate onwaarschijnlijk, dat het inderdaad reeds te Zeegse aanwezig zou zijn.

Ter verdere geruststelling zij hier nog medegedeeld, dat de Plantenziektenkundigen Dienst ten volle doordrongen is van de gevaren, die het binnenkomen van de bisamrat in ons land tengevolge zou kunnen hebben, zoodat de Dienst bij voortdurend zijn volle aandacht op dit gevaar gevestigd houdt en niet zal nalaten, zoodra het noodig wordt, alle noodige maatregelen tot beperking van en volledige inlichtingen omtrent dat gevaar te nemen.

Het plaatsvervangend Hoofd v. d. Plantenziektenkundigen Dienst:
T. A. C. SCHOEVERS.

Aanvullende mededeelingen. — Naar aanleiding van het belangrijke artikel van Dr. C. Eykman in de Decemberaflevering 1927 van „De Levende Natuur” en het reeds in 1925 verschenen werk „Voorkomen en Trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten” door Dr. G. J. v. Oordt en Jan Verwey wilde ik het volgende vermelden:

Ralreiger (*Ardeola ralloides* Scop). In de eerste helft van Augustus 1923 zag ik op een morgen in een rietoevertje op de Loosdrechtsche plassen een roomgeelwitte reigerachtige vogel staan, die bij behoedzaam naderen tot op een afstand van 25—30 M. geobserveerd en als *ralreiger* herkend kon worden. Toen hij opvloog, deed mij zijn vlucht en houding met ingetrokken hals veel aan die van het woudaapje denken. Den volgenden dag en toen nogeens 2 dagen daarna nam ik den vogel telkens in dezelfde buurt waar. Ik vernam dat ook eenige broodjagers in het dorp een vreemden witten vogel hadden gezien en er op loerden, waarbij ik nog trachtte het onheil af te wenden, doch hoorde er niet meer van.

In het jaar daarop, op een Zaterdagavond den 16 Augustus 1924 ontmoette ik een mij bekend jager met een geschoten *ralreiger*, terwijl hij feitelijk niet wist wat ermee te doen. Hoewel ik geen vogelcollectie er op na houd, vond ik het jammer dit exemplaar te laten vergaan en liet ik het door den bekenden praeparator den heer H. van Zanden opzetten. Het betreft een mannelijk exemplaar en is sedertdien in mijn bezit.

Groote pieper (*Anthus richardi richardi* Veill). In November 1922 kwam ik in het bezit van een dood exemplaar, dat op een vinkebaan onder Wassenaar was gevangen, doch door een slag van de randlijn van het net was gedood en aan den snavelwortel was beschadigd. Men had den vogel voor een vreemde leeuwerik gehouden. Ik schonk dit exemplaar aan den heer H. van Zanden, kan het echter thans na diens overlijden ondanks mijne naspeuringen niet meer opsporen. Enkele dagen later kreeg ik een levend exemplaar dat ik den winter over bij mij thuis hield, om deze vogelsoort nader waar te nemen en eventueel den zang te leeren kennen, waarna ik den vogel aan den Haagschen Dierentuin schonk, waar hij nog ruim 2½ jaar heeft geleefd. Ik was tevens in de gelegenheid aan genoemde vinkebaan nog een levend exemplaar waar te nemen, dat niet gevangen werd. Het geldt hier dus de waarneming van 3 exemplaren in November 1922.

IJsgors (*Calcarius lapponicus lapponicus* L). In November 1922 kwam ik in het bezit van 3 levende exemplaren, 2 ♀ en een ♂. Het ♂ hield ik eenige maanden thuis en gaf het daarna evenals tevoren de wijfjes aan den Haagschen dierentuin, waar de vogels van 3—5 jaar hebben geleefd. Een ♀ was onder Monster en de beide overige vogels onder Wassenaar gevangen.

Groote Kruisbek (*Loxia pityopsittacus* Bork). In den morgen van den 25 Juli 1927 nam ik in den tuin van een villa onder Oud Loosdrecht, opmerkzaam geworden door den lokroep (klinkend als: tok tok tok) 3 kruisbekken waar, die in den top van een pruimboom zaten. Ik had ruim den tijd, om naar binnen te gaan en mijn kijker te halen en de vogels op mijn gemak nog een tiental minuten waar te nemen. Het waren jonge exemplaren, de rug was grauw, de borst lichter met overlangsche donkere streepen, zooals de borst van een grauwen vliegenvanger, en ze waren zeer omzichtig bezig bladluizen van de jonge uitloopers af te lezen en geheel niet schuw. Bij het wegvliegen, waarbij zij zeer op elkaars lokroep letten, vloog uit een naburigen boom nog een 4e vogel, dien ik tevoren niet had opgemerkt. Het maakte den indruk van een bijeenhoorende groep, wellicht een uitgevlogen jong broedsel. In den omtrek heb ik nadien geen kruisbekken meer gezien. Daar de grootte ongeveer met die van een appelvink overeenkwam, meen ik ze als groote kruisbekken te moeten aanspreken.

Zeearend (*Haliaeetus albicilla* (L)). Den 2den Maart 1928 nam ik in het duin onder Wassenaar een arend waar, die op \pm 12 M. hoogte 50—60 M. van mij verwijderd met langzame vleugelslagen evenwijdig aan de kustlijn boven het duin, niet ver van zee, in N.O. richting vloog. Een tiental bonte kraaien stootten geweldig krassend voortdurend op hem. Ook een paar wilde eenden cirkelden een paar maal in een wijde boog om hem heen. In den kijker kon ik zien, dat de hoofdkleur vaalbruin was, warmer getint op rug en vleugeldekveeren. Van een witten staart of wit aan den staart was niets te bespeuren. Door zijn geweldige vlucht is het waarschijnlijk, dat het hier een zeearend geldt.

Den Haag.

Dr. J. C. Koch.

De sneeuw van 10 en 11 Maart. — De Haagse Trekwaarnemers deden de volgende waarnemingen over de terugtrek van de vogels op 10 en 11 Maart 1928:

Brandgans 7 naar Z.W. (Wal), *Rotgans* 15 naar Z.W. (Wal) *Bontbekje*, veel naar Z.W. (Lu), *Kievit* veel naar Z.W. (Tin) ook op Texel (Bou), *Wulp* 8 = 11 naar Z.W. (Lu, Tin), *Kramsvogel* 10 naar Z.W. (Wal), *Zanglijster* 1 vermeld op Noordpier Scheveningen (Lu) *Koperwiek* 15 naar Z.W. (Wal) *Veldleeuwerik* 30 naar Z.W. (Wal) *Oeverpieper* veel naar Z.W. (Lu), *Spreeuw* veel naar Z.W. (Tin).

Trek recht uit zee. Ook in het voorjaar komen op verschillende plaatsen trekvogels vanuit zee aan. De volgende waarnemingen komen in het Maartverslag van de Haagse trekwaarnemers voor (de meeste vogels zagen we uit zee komen, blijkbaar zeer vermoeid, want ze waren alle zeer mak; dat de zangvogels, die we soms, doodmoe, op de Delflandse hoofden aantreffen, ook over de Noordzee zijn gekomen, lijkt wel zeker): *Koperwiek* 25 Mrt. 1, Hoek v. H. (Wal) *Merel* 25 Mrt. 1 σ + 1 σ , Hoek v. H. (Wal), *Veldleeuwerik* 25 Mrt., 1 + 1, Hoek v. H. (Wal), *Spreeuw* 4 Mrt 8, Hoek v. H. (Hooi), 25 Mrt. 1 + 14 + 5 + 1 + 1 + 7 + 2 + 4, Hoek v. H. (Wal), *Vink* 25 Maart 2 + 1 + 29 Hoek v. H. (Wal), 25 Mrt. 1 's-Gravenzande (Zi).

Vogels bij Den Haag. — Uit het Januari-verslag van de Haagse Trekwaarnemers: 5 *Geoorde Fuut*, 22 Jan. 1 Zuiderzee (Rutten)*); 27 Jan. 1 met vis in de bek, Loosdrechtse Plassen (Rutten). — 32 *Wilde zwaan*, 10 Jan. 4 volw. in 't Kil (Eierland) (Bou); 11—20 Jan. 6 volw. en 1 Juv. in 't Kil (Bou); 22 Jan. 27 volw. en 8 Juv. grazend in een binnendijks weidje bij Nijkerk (Rutten); 26 Jan. 1 volw. in 't Kil, Eierland (Bou). — 44 *Witbuikrotgans*, 22 Jan. 1 op ondergelopen land bij Kijkduin (Mien Wal). — 60 *Iseend*, begin van de maand 1 Afvoerkanaal (Mien). — 61 *Eidereend*, 1 Jan. 9 bij 's-Gravenzande (Kooi); 2 Jan. 4 buitenhaven (Bou); 3 Jan. 1 jong Zuiderstrand (Bou); 11 Jan. 3 jongen Noorderstrand (Wal), 1 σ in prachtkleed Noorderstrand (Wal); 14 Jan. 3 naar Z.W. bij Buitenhaven (Beus). — 68 *Nonnetje*, 11 Jan. 1 σ in prachtkleed Buitenhaven (Wal); 25 Jan.—Febr. 1 σ Buitenhaven (Wal, Wey, Tin). — 93 *Smelleken*, Geregeld 1 Eierland (Bou). — 131 *Paarse strandloper*, 1 Jan. 3 + 1 Noordpier Waterweg (Kooi); 3 Jan. 1 Zuiderstrand; 8 Jan. 12 Noordpier Waterweg, 30 + 40 bij Ter Heijde (Mien). — 187 *Kleine alk*, 5 Jan. 1 dood Noorderstrand. — 223 *Zanglijster*, 23 Jan. 1 zingt in Leidse Hortus, 's middogs, zacht weer (Beus). — 230 *Merel*, zingt vanaf 9 Jan. in den tuin aan de Bentinckstraat (Lu). — 242 *Heggenus*, 30 Jan. 2 zingend op Zorgvliet (Lu). — 287 *Klapekster*, 4 Jan. 1 Bosjes van Poot (Wal).

Spreeuwen en kikkers. — Op uw vraag in De Levende Natuur van 1 Maart j.l. omtrent de slaappleaatsen der spreeuwen, meld ik u, dat ik als vaste slaappleaatsen kan opgeven: 1. De iepenboomen op het Westerdiep te Wildervank nabij 5e Laan; 2. De lindeboomen op den weg van Gieten naar Wildervank bij de brug over de Hunze. De onder 1 genoemde plaats wordt niet zoo druk bezocht als de onder 2 genoemde plaats (verhouding 1 : 2).

De 15e Maart trok er een troep kraanvogels over de stad, in N.N.O. richting vliegend. De 2e Febr., 's avonds om plm. 11 uur, trok er een troep Kievitten over.

Wat de Kikker-enquête betreft, kan ik u nog het volgende mededeelen: te Wildervank

*) M. Rutten, Utrecht.